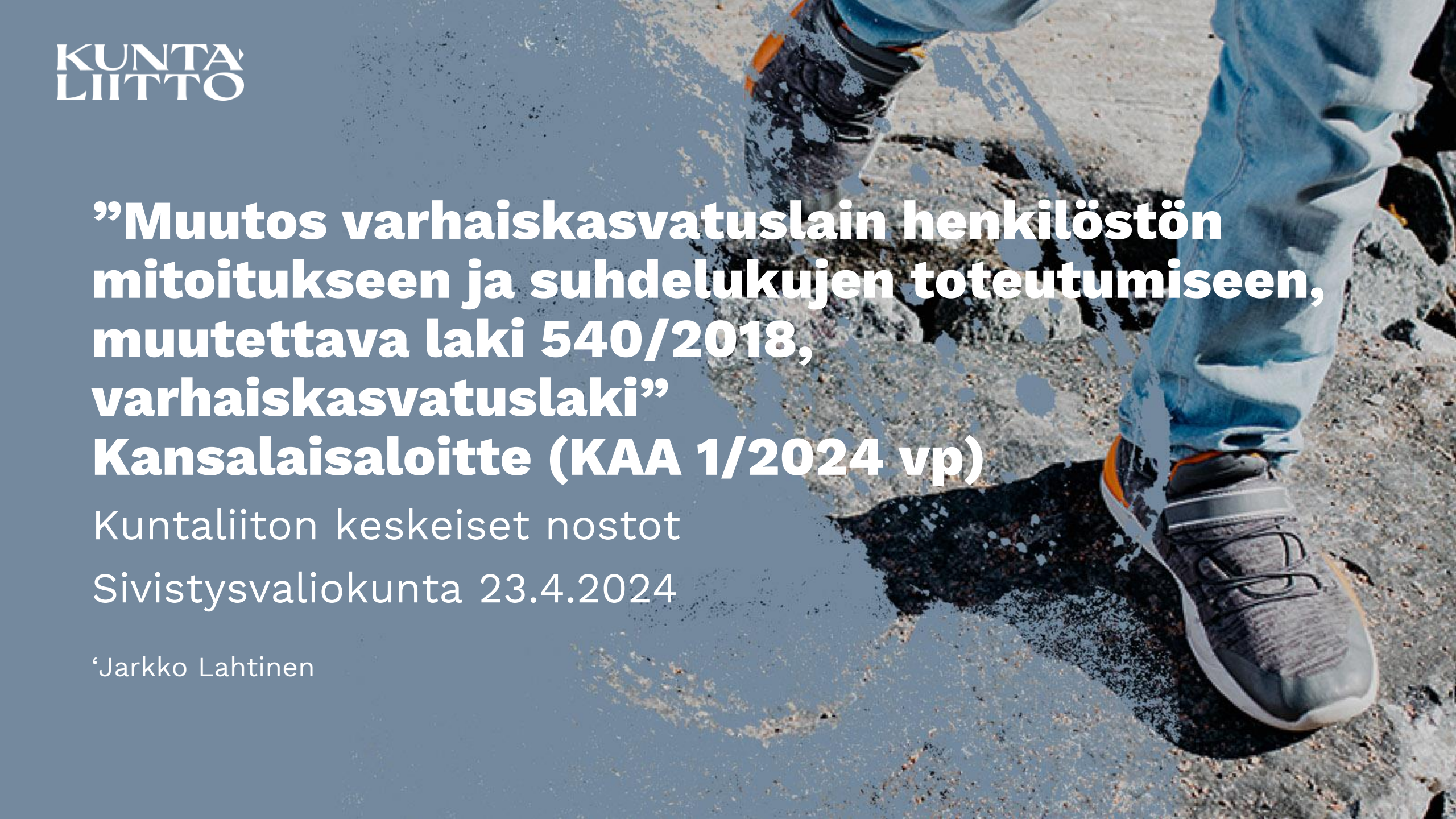

”Muutos varhaiskasvatuslain henkilöstön mitoitukseen ja suhdelukujen toteutumiseen, muutettava laki 540/2018, varhaiskasvatuslaki” Kansalaisaloitte (KAA 1/2024 vp)

Kuntaliiton keskeiset nostot

Sivistysvaliokunta 23.4.2024

‘Jarkko Lahtinen

Henkilöstömitoituksen muuttaminen

- Varhaiskasvatuksen toimijat tekevät parhaansa koulutetun henkilöstön riittävyyden osalta.
  - Tällä hetkellä kelpoisuusehtojen mukaisesta varhaiskasvatuksen henkilöstöstä on huutava pula
  - Lasten päivittäisten palvelutarpeiden arviointi on haastavaa ja tarpeet muuttuvat jatkuvasti.
  - Kunnista saadun tiedon perusteella lasten palvelutarpeet ovat laajentuneet ja samalla ilmoitukset lasten poissaoloista ja loma-ajoista jäävät huoltajilta helpommin tekemättä
- Aluehallintoviraston vuosina 2021 ja 2022 toteuttaman valvontaohjelman mukaan
  - Tulosten perusteella voidaan todeta, että varhaiskasvatuksen järjestäjät noudattavat henkilöstömitoitusta ja ryhmäkokoa säätelevää varhaiskasvatuslakia. Päiväkotien henkilöstömitoitus ja ryhmäkoko toteutuvat hyvin
  - Tulokset eivät toki kerro työn kuormittavuudesta tai siihen vaikuttavista tekijöistä, jotka tulee paikallisesti ratkaista

Mitoitussääntöjen muuttaminen ei todennäköisesti parantaisi nykyistä tilannetta vaan voisi tehdä palvelun järjestämisestä jopa nykyistä vaikeampaa.

KUNTALIITTO

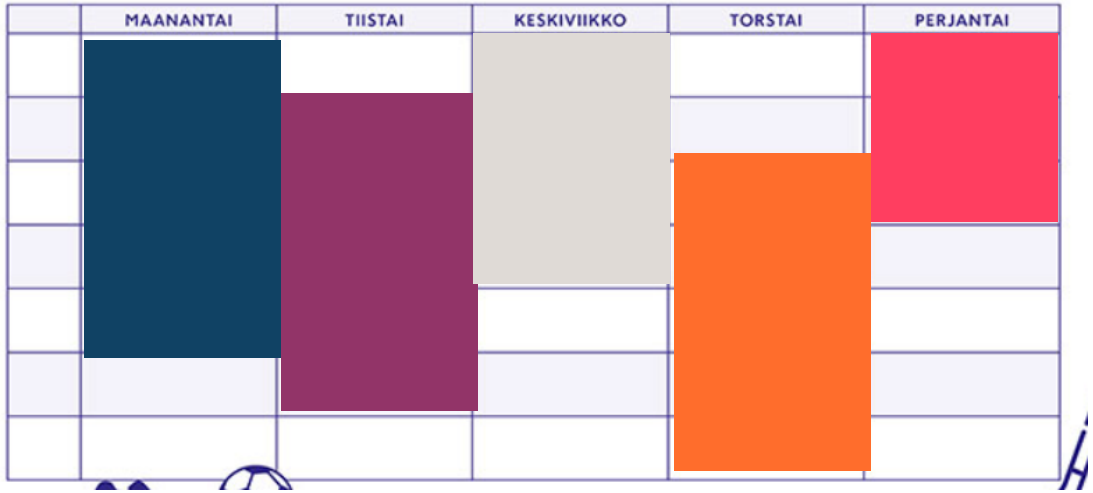
Mitoituksesta poikkeaminen

- Jo nyt suhdeluvusta ei ole sallittua poiketa oikeastaan mistään henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä
- Toiminnan toteuttamisessa ole tältä osin joustamisen varaa.
- Viime vuosina kunnissa on kehitetty ja parannettu sijaiskäytäntöjä entisestään, kehitettävää toki vielä on.
- Asiakasmaksujen tulorajoihin kohdentuneet muutokset tehneet palvelusta kokonaan maksutonta suurimmalle osalla perheistä – Kokonaisuuden hallinta entistä haasteellisempaa

Tahtotilana on, että varhaiskasvatuspalvelun tulee olla lasten ja perheiden osalta äärimmäisen joustavaa → Palvelun järjestäminen tulee toteuttaa jo nyt erittäin tiukkojen reunaehtojen puitteissa.

Arjen haasteet ja erot eri palveluissa

- Koulussa oppilaat (lapset) paikalla yleensä etukäteen laaditun lukujärjestyksen mukaisesti

- **Varhaiskasvatuksessa lasten läsnäolo yksilöllistä ja vaihtelevaa**
- Jotkut aloittavat 6.30, osa 7.15, muutama 8.00, myöhäisemmät 9-10.
- Ensimmäisen lähtevät jo 12.30 ja viimeiset ehkä 17.30, lisäksi vuorohoito
- Lasten läsnäolo vaihtelee eikä aina olla paikalla – ”Matti on aina pois ma-ke ja tilalla on Pirkko.....”
- **Oikean ja riittävän henkilöstöresurssin määrittely jatkuvasti muuttuvissa tilanteissa erittäin haastavaa**

Tavoitteet ja tahtotila kaikkien lasten osalta samanlaiset
→ riippumatta siitä miten palvelua käyttää

KUNTALIITTO

Toteuttamisen vaikutukset

Henkilöstö

Päiväkoteihin tulisi palkata karkeasti arvioituna yksi lisätyöntekijä jokaista kolmea mitoituksen alaista henkilöä kohti

Tarkoittaa yli 14 000 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, opettajaa tai sosionomia nykyistä enemmän

Kustannukset

Palkkakulut sivukuluineen (vuosikustannus) yli 530 miljoonaa euroa lastenhoitajan keskimääräisen kuukausipalkan perusteella

Kunnallisveroasteen nosto todennäköinen

Paine perusopetuksen ja muun sivistystoimen rahoituksen leikkauksiin rahoituksen toteuttamiseksi

Muuta haastetta

Kelpoisuusehtojen mukainen henkilöstö ei riitä edes pitkällä aikavälillä

Kokonaisveroaste nousee

Ratkeaisiko aloitteessa esitetyt haasteet kuitenkaan tällä muutoksella?

Lopuksi

- Varhaiskasvatuksen järjestämisen reunaehdot ja vaaditut mitoitukset ovat jo nyt erittäin tiukat.
  - Kunnat ovat siitä huolimatta pystyneet toteuttamaan varhaiskasvatuspalvelun aluehallintoviranomaisen tarkastusraporttien mukaan säädösten mukaisesti.
  - Kelpoisesta henkilöstöstä jo nyt kova pula
- Kunnissa tehdään varhaiskasvatuksen järjestämisen osalta erinomaista ja laadukasta työtä.
- Aloitteessa todetut palvelun toteuttamisen haasteet ja työolosuhteiden parantaminen tulee toteuttaa paikallisesti sovittavilla keinoilla.
- Perheille mahdollisen joustavan palvelukokonaisuuden toteuttaminen vaatisi enemmänkin joustavuutta mitoituksen poikkeamissäädöksiin lasten turvallisuudesta tinkimättä.

Kuntaliitto ei kannata kansalaisaloitteessa esitettyjä muutoksia

Kiitos.

Jarkko Lahtinen

jarkko.lahtinen@kuntaliitto.fi
050-3614526
@JLtwiitti

CC BY